

קמיה תדירא, ולאשתדלא באורייתא ימא ולילי. בגין דקדשא ברין הוא אתרעי בה באורייתא תדיר.

ימים ולילות, משום שהקדוש ברוך הוא מתרצה בה בתורה תמיד.

וביין דברא קדשא ברין הוא לאדם, יהב קמיה אורייתא, ואוליף ליה בה למנדע ארחה. מנלן, דכתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. ולבתר, ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וסוד מרע בינה. פיון דאסתפל בה ולא נטיר לה, עבר על פקודא דמאריה ואתפס בחוביה.

וכיין שהקדוש ברוך הוא ברא את האדם, נתן לפניו תורה, ולמד אותו בה לדעת את דרכיה. מנין לנו? שכתוב (איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. ואחר כך, ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וסוד מרע בינה. פיון שהסתכל בה ולא שמר אותה, עבר על מצות רבוננו ונתפס בחטאו.

וכר אינון דעברו על מלה חדא באורייתא, אתפסו בה. שלמה מלכא דאתחכם על כל בני עלמא, עבר על מלה חדא באורייתא, וגרים ליה לאתעברא מלכותיה מניה, ולאתפלגא מלכותא מן בנוי. מאן דאעבר על אורייתא על אחת פמה וכמה.

וכר אותם שעברו על דבר אחד של התורה נתפסו בה. שלמה המלך שהתחכם על כל בני העולם, עבר על דבר אחד של התורה, וגרם לו להעביר ממנו את מלכותו ולפלג את המלכות על מנו. מי שעובר על התורה על אחת פמה וכמה.

ויוסף דהוה ידע אורייתא, ואחוי נפלו בידיה, אמאי גלגל עליהו כל גלגולא דא. והא איהו ידע אורייתא דאוליף ליה אבוי. אלא, חס ושלום דיוסף גלגל עליהו גלגולין לנקמא מנייהו. אלא כל דא לא עבד, אלא לאייתאה לאחיה בנימין לגביה, דתאובתיה הוה לגביה. ואיהו לא שבק לאחוי למנפל, דהא כתיב, ויצו יוסף וימלאו את פליהם בר וגו', וכל דא בגין דלא ינפלוין.

ויוסף שהיה יודע תורה, ואחיו נפלו בידו, למה גלגל עליהם כל הגלגול הזה, והרי הוא ידע את התורה שלמד אותו אביו? אלא חס ושלום שיוסף גלגל עליהם גלגולים לנקם מהם, אלא כל זה לא עשה אלא להביא את אחיו בנימין אצלו, שתשוקתו היתה אליו, והוא לא השאיר את אחיו לפל, שהרי פתוב ויצו יוסף וימלאו את פליהם בר וגו', וכל זה כדי שלא יפלו.

רבי יהודה אמר, פד ברא קדשא ברין הוא לסיהרא, הוה אסתפל בה תדיר, פדכתיב, (דברים יא) תמיד עיני יי אלהיך בה, אשגחותא דיליה בה תדיר, וכתיב אז ראה, דהא שמשא באשגחותא דיליה בה, אתנהיר. ויספרה, מאי ויספרה, פמה דאת אמר, (איוב כח) מקום ספיר אבניה.

רבי יהודה אמר, כשברא הקדוש ברוך הוא את הלכנה, היה תמיד מסתפל בה, ככתוב (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה. השגחתו בה תמיד. וכתוב אז ראה, שהרי השמש בהשגחתו בה מאירה. ויספרה, מה זה ויספרה? כמו שנאמר (איוב כח) מקום ספיר אבניה.

הַבִּינָה, דְּאִיהִי יִתְבָּא בְּתַקוּנָא, בְּתַרְיִסָּר תְּחֻמִּין, מִתְּפַלְגָּא בְּשִׁבְעִין קְסִירִין. אֲתַקִּין לָהּ בְּשִׁבְעָה סְמִכִין עֲלָאִין, לְאֲתַנְהָרָא וּלְיִתְבָּא עַל שְׁלִימוֹ. וְגַם חֲקָרָה, לְאַשְׁגָּחָא עֲלֵהּ תְּדִיר, זְמַנָּא בְּתַר זְמַנָּא, דְּלֹא פָּסִיק לְעֲלָמִין.

וְלִבְתַּר אֲזַהֵר לִיהּ לְבַר נֶשׁ, וְאָמַר וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יִרְאֵת יְיָ הִיא חֲכָמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָה, שְׁהָרִי הִיא מִתְעַטְרָת עַל הַתְּחַתּוּנִים לִינְרָא וְלְדַעַת אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגֻלְלָהּ. וְסוּר מֵרַע בִּינָה, בְּרוּר מִהַפְסֻלָּת שְׁלֵא לְקָרַב עִמּוֹ, וְאִזְ הַשְׁגָּחַת [הַמְצִיאוֹת] הַבִּינָה לְדַעַת וְלַהֲסַתְפַּל בְּכַבּוּד הַמְלָךְ הַעֲלִיּוֹן. רַבִּי יוֹסִי קָם לִילָה אֶחָד לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וְהִיָּה שָׁם עִמּוֹ יְהוּדִי אֶחָד שְׁפָגַשׁ בּוֹ בְּאוֹתוֹ הַבַּיִת. פִּתַּח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (מְשִׁלִּי י) לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רְשָׁע וְצַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת. לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רְשָׁע - אֵלּוּ הֵם שְׁלֵא מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְהוֹלְכִים אַחַר דְּבָרֵי הָעוֹלָם וְלִכְנֹס אוֹצְרוֹת רְשָׁע. מַה פְּתוּב? (קֹהֶלֶת ה) וְאָבָד הָעֵשֶׂר הַהוּא בְּעֵנִין רָע, מִשּׁוּם שְׁהֵם אוֹצְרוֹת רְשָׁע.

וְצַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת - אֵלּוּ שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וַיּוֹדְעִים דְּרַכִּיָּה לְהַשְׁתַּדֵּל בָּהּ, שְׁהָרִי הַתּוֹרָה נִקְרָאת עֵץ חַיִּים, וְנִקְרָאת צַדִּיקָה, שְׁפְתוּב (דְּבָרִים ו) וְצַדִּיקָה תִּהְיֶה לָנוּ.

דְּבַר אַחַר וְצַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת - זוֹ צַדִּיקָה מִמֶּשׁ, וְהִיא בְּשֵׁנֵי גּוֹנִים וּבְשֵׁנֵי צַדִּדִּים. קוֹרָא לוֹ תּוֹרָה וְקוֹרָא לוֹ צַדִּיקָה, וְהַכֵּל אֶחָד.

אָמַר אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי, וְקוֹרָא לוֹ שְׁלוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּף זֶה וְדָאִי שְׁנִקְרָאת שְׁלוֹם. קָם אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי וְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ. פִּתַּח אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי

אָמַר הַהוּא יוֹדָאִי, וְקָרִי בִּיהּ שְׁלוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַכִּי הוּא וְדָאִי

הַבִּינָה, דְּאִיהִי יִתְבָּא בְּתַקוּנָא, בְּתַרְיִסָּר תְּחֻמִּין, מִתְּפַלְגָּא בְּשִׁבְעִין קְסִירִין. אֲתַקִּין לָהּ בְּשִׁבְעָה סְמִכִין עֲלָאִין, לְאֲתַנְהָרָא וּלְיִתְבָּא עַל שְׁלִימוֹ. וְגַם חֲקָרָה, לְאַשְׁגָּחָא עֲלֵהּ תְּדִיר, זְמַנָּא בְּתַר זְמַנָּא, דְּלֹא פָּסִיק לְעֲלָמִין.

וְלִבְתַּר אֲזַהֵר לִיהּ לְבַר נֶשׁ, וְאָמַר וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יִרְאֵת יְיָ הִיא חֲכָמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָה. דְּהֵאִי מִתְעַטְרָא עַל תְּתָאִי, לְדַחֲלָא וּלְמַנְדַּע לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינָה. וְסוּר מֵרַע בִּינָה, בְּרִירוֹ מִפְּסֻלוֹתָא, דְּלֹא לְמַקְרַב בְּהִדְיָהּ. וְכַדִּין אֲשַׁגְּחוּתָא (נ"א אֲשַׁחְחוּתָא) דְּבִינָה, לְמַנְדַּע וּלְאַסְתְּפֻלָּא בִּיקְרָא דְּמִלְכָּא עֲלָאֵהּ.

רַבִּי יוֹסִי קָם בְּלִילְיָא חַד לְאַשְׁתַּדֵּלָא בְּאוּרִייתָא, וְהוּהוּ תַמָּן עִמִּיהּ חַד יוֹדָאִי, דְּאֶעְרַע בִּיהּ בְּהֵהוּא בֵּיתָא. פִּתַּח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (מְשִׁלִּי י) לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רְשָׁע וְצַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת. לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רְשָׁע, אֲלִין אֵינּוֹן דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא, וְאֲזִלִּי בְּתַר מִלִּי דְּעֲלָמָא, וְלִמְכַנְשׁ אוֹצְרִין דְּחִיּוּבָא. מַה כְּתִיב, וְאָבָד הָעֵשֶׂר הַהוּא בְּעֵנִין רָע. בְּגִין דְּאֵינּוֹן אוֹצְרוֹת רְשָׁע.

וְצַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת, אֲלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִייתָא, וַיִּדְעִין אוֹרְחָהּ אֲשַׁתַּדֵּלָא בָּהּ. דְּהֵאִי אוּרִייתָא עֵץ חַיִּים אֲקָרִי, וְאַתְקָרִיאת צַדִּיקָה. דְּכְתִיב, וְצַדִּיקָה תִּהְיֶה לָנוּ.

דְּבַר אַחַר, וְצַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת, דָּא צַדִּיקָה מִמֶּשׁ, וּבְתַרִּין גּוֹוִנִין אִיהוּ, וּבְתַרִּין סְטָרִין. קָרִי בִּיהּ אוּרִייתָא, (ד' קצט ע"ב) וְקָרִי בִּיהּ צַדִּיקָה, וְכֻלָּא חַד.

אָמַר הַהוּא יוֹדָאִי, וְקָרִי בִּיהּ שְׁלוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַכִּי הוּא וְדָאִי

דְּאֶקְרִי שְׁלוֹם. קָם הֵהוּא יוֹדְאֵי, וְאֶשְׁתַּתַּף בְּהֵדִיָּה, פִּתַּח הֵהוּא יוֹדְאֵי וְאָמַר, (משלי כח) עוֹבֵד אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרַדְּף רִיקִים יִשְׁבַּע רִישׁ. הַאי קָרָא קִשְׂיָא, וְכִי שְׁלַמָּה מִלְּפָא דְאִיהוּ חֲפִים מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא, הֵיךְ אָמַר דִּישְׁתַּדַּל בַּר נָשׁ לְמַפְלַח אַרְעָא וְלֹא שְׁתַּדַּלָּא אַבְתְּרִיָּה, וְיִשְׁבּוּק חַיֵּי עֲלָמָא.

אָלְיָא רְזָא אִיהוּ. פִּתַּח וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּקַּח יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַיְחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן וּלְשִׁמְרָהּ, וּבִאֲרוּהוּ שֶׁהוּא בְּסוּד הַקְּרַבְנוֹת. בַּא רְאָה, לְעֵבְדָהּ - זֶה הַמְּלַךְ הָעֲלִיּוֹן. וְלְשִׁמְרָהּ - זֶה הַמְּלַךְ הַתַּחְתּוֹן. הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. לְעֵבְדָהּ - (לְרַבִּי) בְּסוּד שֶׁל זְכוּר. וְלְשִׁמְרָהּ - בְּסוּד שֶׁל שְׂמוֹר.

וּבְגִין כֶּף, עוֹבֵד אֲדַמְתּוּ, דָּא גֵן עֵדֶן. דְּאֶצְטְרִיךְ לְמַעַבְד וְלְמַפְלַח, וְלֹא מְשַׁכָּא לָהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיָלָא. וְכַד אַתְּבְּרָכָא וְאַתְמַשְׁכָּא לָהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיָלָא, אִיהוּ נְמִי אַתְּבְּרַךְ בְּהֵדָה. תָּא חֲזִי, דְכִהְנֵא דְמִבְרַךְ, מִתְּבְּרַךְ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרַכְכֶם. וּבְגִין כֶּף, עוֹבֵד אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם, דָּא הוּא מְזוֹנָא דְלַעֲיָלָא. וּמְרַדְּף רִיקִים, מָאן דִּיתְדַבֵּק בְּסִטְרָא אַחְרָא, דְאִיהוּ מְרַדְּף רִיקִים. יִשְׁבַּע רִישׁ וְדָאֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַפְּאָה אַנְתָּ, דְזָכִית לְהֵאֵי מְלָה.

תּוּ פִּתַּח וְאָמַר קָרָא אַבְתְּרִיָּה, (משלי כח) אִישׁ אָמוֹנוֹת רַב בְּרָכוֹת, דָּא הוּא בַר נָשׁ דְּמֵהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בֵּיה, כְּגוֹן רַבִּי יִיסָא סְבָא. דְּאֵף עַל גַּב דְּהוּה לִיָּה מִיכְלָא דְהֵהוּא יוֹמָא לְמִיכַל, לָא הָוה מְתַקִּין לִיָּה עַד דְּשָׂאִיל מְזוֹנִיָּה קָמִי מִלְּפָא קְדִישָׁא. לְבַתָּר דְּצִלִּי צְלוֹתִיָּה וְשָׂאִיל מְזוֹנִיָּה קָמִי מִלְּפָא, כְּדִין הָוה מְתַקִּין. וְהוּה אָמַר תְּדִיר, לָא נְתַקִּין, עַד דִּינִתְנוּן מִבֵּי מִלְּפָא.

וְאָמַר, (משלי כח) עֹבֵד אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרַדְּף רִיקִים יִשְׁבַּע רִישׁ. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי שְׁלַמָּה הַמְּלַךְ, שֶׁהוּא חָכֵם מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, אֵיךְ אָמַר שִׁיתְאַמֵּץ אָדָם לְעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה וְלֹא שְׁתַּדַּל אַחֲרֶיהָ וְיַעֲזוֹב חַיֵּי עוֹלָם?

אָלְיָא סוּד הוּא. פִּתַּח וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן לְעֵבְדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ, וּבִאֲרוּהוּ שֶׁהוּא בְּסוּד הַקְּרַבְנוֹת. בַּא רְאָה, לְעֵבְדָהּ - זֶה הַמְּלַךְ הָעֲלִיּוֹן. וְלְשִׁמְרָהּ - זֶה הַמְּלַךְ הַתַּחְתּוֹן. הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. לְעֵבְדָהּ - (לְרַבִּי) בְּסוּד שֶׁל זְכוּר. וְלְשִׁמְרָהּ - בְּסוּד שֶׁל שְׂמוֹר.

וּמִשּׁוּם כֶּף עֹבֵד אֲדַמְתּוּ זֶה גֵן עֵדֶן, שְׂצָרִיךְ לְעֲשׂוֹת וְלְעַבֵּד וְלִמְשֹׁף לָהּ בְּרָכוֹת מְלַמְעֵלָה, וְכִשְׁמַתְבְּרַכַת וְנִמְשַׁכּוֹת לָהּ בְּרָכוֹת מְלַמְעֵלָה, גַּם הוּא מִתְּבְּרַךְ עִמָּה. בַּא רְאָה שֶׁהַכֶּהֵן שְׂמִיכְרֵךְ מִתְּבְּרַךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרַכְכֶם. וּמִשּׁוּם כֶּף עֹבֵד אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם - זֶהוּ הַמְּזוֹן שֶׁלַּמְעֵלָה. וּמְרַדְּף רִיקִים - מִי שִׁיתְדַבֵּק בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁהוּא מְרַדְּף רִיקִים - יִשְׁבַּע רִישׁ וְדָאֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִיךְ שְׂזָכִית לְדַבְּרֵי הַזֶּה.

עוֹד פִּתַּח וְאָמַר פְּסוּק אַחֲרָיו, (משלי כח) אִישׁ אָמוֹנוֹת רַב בְּרָכוֹת. זֶהוּ אָדָם שְׂבוֹ אָמוֹנַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ רַבִּי יִיסָא הַזֶּקֶן, שְׂאֵף עַל גַּב שְׁהִיָּה לוֹ מְאֹכֵל שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם לְאֹכֵל, לֹא הָיָה מְתַקִּין אוֹתוֹ עַד שְׁהִיָּה מִבְּקַשׁ מְזוֹנוֹ לְפָנָי הַמְּלַךְ הַקְּדוּשׁ. אַחַר שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלְתּוֹ וּבְקַשׁ מְזוֹנוֹ מִלְּפָנָי הַמְּלַךְ, אַז הָיָה מְתַקִּין, וְהָיָה תְּמִיד אוֹמֵר: לֹא נְתַקִּין עַד שִׁינְתְּנוּ מִבֵּית הַמְּלַךְ.

ואין להעשיר לא ינקה, בגין דלא בעא לאשתדלא באורייתא, דאיהי חיינ דעלמא דין, וחיין דעלמא דאתי. השתא דאיהי שעפא לאשתדלא באורייתא, נשתדל. פתח ההוא גברא ברזא דחלמא ואמר, ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם להם וגו'. ויזכור יוסף את החלומות, וכי למה יוסף ואמר זכר להם אותם החלומות שחלם להם, ומה הועיל לו אלו לא הזכיר להם, שהרי יוסף היה חכם, וכתוב כל ערום יעשה בדעת וקסיל יפרש אולת?

אבר, פיון דחמא דאינון אתו, וסגדי ליה אפינ על ארעא. פדין אדפר ממה דחלם להו, פד הוה עמהון. דכתיב, והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמותיכם ותשתחוין לאלמתי. אמר יוסף בשעה שראה שכוזעים אחיו לפניו, שכתוב ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה, אז ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם, שהרי ראה שהם קיימים. עוד, ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם - זכר אותם, משום שאין שכחה לפני הקדוש ברוך הוא. שהרי חלום שהוא טוב, צריך אדם להזכירו, שלא ישכח ואז מתקיים, שהרי כמו שנשכח לפני האדם, כך נשכח עליו.

בא ראה, חלום שלא נפתר, כאגרת שלא נקראה. ובא ראה, משום שלא נזכר, כמי שלא הפיר אותו. ועל זה, מי שנשכח ממנו חלום ולא ידע אותו, לא עומד עליו להתקיים. ומשום זה יוסף היה זוכר את חלומו, כדי להתקיים, משום שלא ישכח החלום ממנו לעולם, והיה תמיד מצפה לו. ויאמר אלהם מרגלים

תו, ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם, אדפר לון. בגין דלית נשיו קמי קדשא בריך הוא, דהא חלמא דאיהו טבא, בעי בר נש לאדפרא ליה דלא יתנשי, וכדין אתקיים. דהא כמה דאתנשי קמיה דבר נש, הכי אתנשי עליה.

תא חזי, חלמא דלא אתפשר, פאגרתא דלא מתקריא, ותא חזי, בגין דלא אדפר, פמאן דלא ידע ליה. ועל דא, מאן דאתנשי מניה חלמא ולא ידע ליה, לא קיימא עליה לאתקיימא. ובגין דא יוסף הוה דכיר חלמיה, בגין לאתקיימא. בגין דלא יתנשי חלמא מניה לעלם, והוה מחפה ליה תדיר.

ואין להעשיר לא ינקה, בגין דלא בעא לאשתדלא באורייתא, דאיהי חיינ דעלמא דין, וחיין דעלמא דאתי. השתא דאיהי שעפא לאשתדלא באורייתא, נשתדל. פתח ההוא גברא ברזא דחלמא ואמר, ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם להם וגו'. ויזכור יוסף את החלומות, וכי למה יוסף ואמר זכר להם אותם החלומות שחלם להם, ומה הועיל לו אלו לא הזכיר להם, שהרי יוסף היה חכם, וכתוב כל ערום יעשה בדעת וקסיל יפרש אולת?

אבר, פיון דחמא דאינון אתו, וסגדי ליה אפינ על ארעא. פדין אדפר ממה דחלם להו, פד הוה עמהון. דכתיב, והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמותיכם ותשתחוין לאלמתי. אמר יוסף בשעה שראה שכוזעים אחיו לפניו, שכתוב ויבאו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה, אז ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם, דהא חמא דהוה מתקיימי.

תו, ויזכור יוסף את החלומות אשר חלם, אדפר לון. בגין דלית נשיו קמי קדשא בריך הוא, דהא חלמא דאיהו טבא, בעי בר נש לאדפרא ליה דלא יתנשי, וכדין אתקיים. דהא כמה דאתנשי קמיה דבר נש, הכי אתנשי עליה.

תא חזי, חלמא דלא אתפשר, פאגרתא דלא מתקריא, ותא חזי, בגין דלא אדפר, פמאן דלא ידע ליה. ועל דא, מאן דאתנשי מניה חלמא ולא ידע ליה, לא קיימא עליה לאתקיימא. ובגין דא יוסף הוה דכיר חלמיה, בגין לאתקיימא. בגין דלא יתנשי חלמא מניה לעלם, והוה מחפה ליה תדיר.